

De koeien van André zijn ziek door zwerfstroom: 'Het lijkt hier wel vervloekt'

DIEREN

16 jan 2025, 19:12 - Update: 17 jan 2025, 15:32

Melkveehouder André van den Oudenrijn staat op het punt alles te verliezen waar hij zo hard voor heeft gewerkt. Zijn koeien zijn ziek en produceren onvoldoende melk. Ondanks advies van diverse experts, dat hem miljoenen heeft gekost, blijft het probleem bestaan. Nu denkt hij eindelijk de oorzaak te hebben gevonden: ontsnapte elektriciteit, ook wel 'zwerfstroom' genoemd.

Van den Oudenrijn koopt zijn koeien kerngezond in bij een ander bedrijf, maar zodra ze een tijdje bij hem op stal staan, verandert dat. "Het melkniveau zakt naar wat de andere koeien hier maximaal geven: zo'n 20 liter per dag. Terwijl ze worden gevoerd om 29 liter te produceren. Toen wisten we: het ligt aan deze locatie. Het lijkt wel alsof het hier vervloekt is", vertelt de veehouder aan *Hart van Nederland*.

Dat de melkproductie zo laag is, komt doordat de dieren veel te weinig drinken. "Koeien moeten 150 liter water per dag opdrinken, maar wij komen gemiddeld uit tussen de 50 en 80 liter." Ook de manier waarop ze drinken is anders dan normaal. "Een koe steekt normaal gewoon z'n kop in de waterbak en tankt zich vol, maar hier staan ze te lepelen met hun tong. Ze worden dus niet getriggerd om het water op te drinken."

Angst voor MKZ neemt toe bij boeren: 'In 2001 moest ik eerst douchen voor ik naar huis kon'

[Angst voor MKZ neemt toe bij boeren: 'In 2001 moest ik eerst douchen voor ik naar huis kon'](#)

Naast het aparte drinkgedrag van de koeien, merkte de veehouder ook dat de koeien bepaalde plekken op het erf vermeden. Ook hadden ze vaak ontstekingen aan hun klauwen en was de vruchtbaarheid van de koeien erg laag en stierven kalfjes, wat ook weer invloed had op de melkproductie.

De oorzaak blijft lange tijd onbekend, totdat Van den Oudenrijn een paar jaar geleden zonnepanelen laat plaatsen. Kort daarna krijgen hij en zijn

medewerkers fysieke klachten. "We voelden wat de dieren waarschijnlijk al veel langer voelden", zegt hij. "We kregen verkrampingen in onze vingers en voeten, spierpijn en hoofdpijn. Iedereen die langer op het erf bleef – medewerkers, maar ook monteurs – kreeg er last van."

Terug naar de bron

Hij schakelt Johan van Bommel in, een meetdeskundige die is opgeleid in de elektrotechniek. Van Bommel koppelt het gedrag van de koeien aan 'zwerfstroom'. "Dat is stroom die niet in het normale circuit stroomt", legt hij uit. "Het verdwijnt uit het elektriciteitsnet en wil daarna teruggaan naar de bron. Dan kan het de grond ingaan en er ook weer uitkomen." Kortom: er zit spanning in de grond en dat voelen de koeien aan.

Het verhaal van Van den Oudenrijn staat ook niet op zichzelf. Volgens het [Financieel Dagblad](#) hebben meerdere boeren aangegeven dat Van Bommel metingen bij hen heeft uitgevoerd. De boeren zeggen in meerdere of mindere mate last te hebben van zwerfstroom.

"De koe ruikt iets in de omgeving en dat wekt wantrouwen op", vertelt Van Bommel verder. "Bij schrikdaad hoeft de koe bijvoorbeeld ook niet aan het draad te komen, die 'ruikt' vanaf een afstand al de spanning." Daarom blijven ze waarschijnlijk uit de buurt van bepaalde plekken in de stal en uit de buurt van het water."

Nieuwe melkregel schiet boeren in verkeerde keelgat: 'We worden onnodig op kosten gejaagd'

[Nieuwe melkregel schiet boeren in verkeerde keelgat: 'We worden onnodig op kosten gejaagd'](#)

Hun theorie wordt bevestigd als de koeien zich normaal gaan gedragen wanneer het windmolenpark in de buurt wordt uitgeschakeld. "Als de molens niet draaien, zien we dat er meer water wordt gedronken", zegt Van den Oudenrijn. De windmolens zijn overigens volgens hem niet de enige boosdoeners. Het zou om meerdere elektriciteitsbronnen in de buurt gaan.

Onderzoek van de provincie

Deze theorie over zwerfstroom is nieuw in Nederland, hoewel er in België en Amerika al langer over gesproken wordt. De provincie heeft onderzoek laten doen naar het fenomeen en gaat nu in overleg met experts over wat

de vervolgstappen moeten zijn, maar het is nog maar de vraag of er een oplossing is. Het windmolenpark kan namelijk niet zomaar stilgelegd worden.

Voor Van den Oudenrijn wordt het een spannende periode. Lang houdt hij het hoofd namelijk niet boven water. "Intern is alles in orde, alles is meetkundig aangetoond. We weten waar de problemen zitten. Dus nu is het zaak dat externe partijen gaan meebewegen. Anders is het voor ons einde oefening."